

explorării astfel încât să se ajungă la rezultatul scontat: descoperirea de noi cunoștințe.

Așadar, „cheia tuturor succeselor este, fără discuție, semnul de întrebare?” – scria Balzac; datorăm cele mai multe din descoperiri lui „cum”, iar înțelepciunea în viață constă poate în a te întreba „de ce?”.

Bibliografie

1. Bruner, J. S., Procesul educației intelectuale, Ed. Științifică, București, 1970.
2. Cuceș, C., Pedagogia generală, Iași, 2002.
3. Educația intelectuală. <http://www.scritub.com/sociologie/psihologie/>
4. Popescu, D., Arta de a comunica, Editura Economică, București, 1998.
5. Văideanu, G., Educația la frontiera dintre milenii, București, 1988.
6. Аверьянов, Л. Я., Почему люди задают вопросы, М., 1993.
7. Умственное воспитание детей дошкольного возраста, М., 1984
8. Заботин, В.В., Опознавательной роли вопросов в обучении, în: Советская педагогика, N 9, 1967, pp. 47-58

OPTIMIZAREA PROCESULUI DE FORMARE A REPREZENTĂRILOR DESPRE NUMERELE NATURALE LA COPIII DIN GRUPA PREGĂTITOARE PRIN PRISMA POVEȘTILOR

Mihaela PAVLENCO, dr., lector

Summary

This article aims the process of forming elementary mathematical representations through the literary creation, namely through stories. Stories constitute a rich arsenal not only for the formation the literary-artistic and emotional skills, but also for the representations of number, of counting capacity.

Vârsta preșcolară mare reprezintă perioada în care se înregistrează cele mai pregnante ritmuri în dezvoltarea intelectuală a

copiilor. Aceste rezultate sunt obținute în activitățile integrate desfășurate în instituțiile de educație timpurie ce implică formarea reprezentărilor elementare matematice, îndeosebi. Familiarizarea preșcolărilor cu tainele matematicii nu are ca scop învățarea sistematică a unor noțiuni, ci de a le dezvolta procesele de cunoaștere. Prin urmare, procesul de formare a reprezentărilor elementare matematice, inclusiv și a celor ce vizează numerele naturale, facilitează integrarea și acomodarea copilului în diferite domenii ale vieții și nu formare de noțiuni abstracte. Iată de ce, numerele constituie un instrument de rezolvare a situațiilor zilnice concrete luate din propria lor experiență de viață.

Formarea reprezentărilor despre numerele naturale reprezintă un proces care a fost studiat de diverși cercetători.

În viziunea F. Froebel și M. Montessori formarea conceptului de număr la copii de vârstă preșcolară are la bază procesele senzoriale. F. Froebel considera că instruirea numărului la vârstă preșcolară constă în procesul de însușire a șirului numeric de către copii, pe când M. Montessori era de părerea că acest proces se bazează pe autoinstruire și autoeducare și este necesar de a se crea un spațiu special pentru însușirea noțiunii de număr, a scrierii și citirii lor. Pentru acest lucru, ea propunea diverse materiale didactice, printre care legături de mărgelile de diferite culori, monede, lăzi etc. [5].

Potrivit C. Petrovici, însușirea conștientă a noțiunii de număr se fundamentează pe [2, p.75]:

- înțelegerea de către copii a numărului, ca proprietate a mulțimilor cu același număr de elemente (cardinalul mulțimilor echipotente);
- înțelegerea locului fiecărui număr în șirul numerelor de la 0 la 10 (aspectul ordinal al numărului);
- înțelegerea semnificației reale a relației de ordine pe mulțimea numerelor naturale și a denumirilor corespunzătoare (mai mare, mai mic);

- cunoașterea cifrelor corespunzătoare numărului.

În acest context, copiii de vârstă preșcolară mare sunt familiarizați cu diverse aspectele ale numerelor naturale, cum ar fi: aspectul ordinar și cardinal al numărului, compararea numărului și numerația.

În literatura de specialitate, procesul de formare a noțiunii despre număr se realizează pe cale inductivă, cuprinzând trei etape: *senzorială, a reprezentărilor și abstractă*.

Etapa *senzorială* este caracterizată de activitățile matematice, ce presupun raportarea numărului la cantitate și invers, egalarea unor mulțimi de obiecte prin adăugare sau înlăturarea unui element a mulțimii după formula „ $n + 1$ ” sau „ $n - 1$ ”. A doua etapă, cea a *reprezentărilor*, presupune transpunerea prin simboluri a acțiunilor concrete cu obiectele, efectuate în prima etapă. Reprezentarea grafică a acțiunilor se realizează, de obicei, cu ajutorul figurilor geometrice sau desenelor. Etapa *abstractă* reprezintă, pentru preșcolari, cea mai complicată etapă a procesului de formare a reprezentărilor numerice, deoarece, aici, copiii trebuie să opereze cu numere și cifre.

Dat fiind faptul că în grădiniță se realizează activități integrate, calea cea mai oportună pentru formarea reprezentărilor despre numerele naturale la vârsta preșcolară mare reprezintă implicarea acestora în contexte diferite de viață și literare. Există o mulțime de creații literare ce implică numerele naturale, cum ar fi: numărători, zicători, proverbe, ghicitori, chiar și poveștile.

Prin intermediul unor povești, precum: „Capra cu trei iezi”, „Cei trei purceluși”, „Alba ca zăpada și cei 7 pitici” se prezintă contextele oportune pentru formarea reprezentărilor despre aspectul cardinal al numărului, pe când poveștile „Mănușa”, „Ridichea”, „Gogoșa”, „Foișor” – pentru formarea reprezentărilor despre aspectul ordinal al numărului.

În continuare voi prezenta modalități de formare a reprezentărilor despre numerele naturale prin prisma poveștilor:

Modelarea 1

Tema zilei: Alba ca zăpada și cei 7 pitici

Unități de competență:

- 2.1.** Distingerea aspectului cardinal și ordinal al numerelor naturale 0-10.
- 2.2.** Identificarea și scrierea numerelor naturale 0-10.

Obiective operaționale:

- O1 – să numere în șir crescător/ descrescător în limita 1-7;
- O2 – să identifice numărul 7 din mulțimea de numere propuse;
- O3 – să creeze mulțimi echivalente, utilizând materialul distributiv.

Strategii didactice:

- a) *Metode didactice:* Conversația, exercițiul, observația, povestirea, analiza.
- b) *Mijloace de învățământ:* Power Point, imagini ale diferitor obiecte și animale care se întâlnesc în poveste și anume în poiana din pădure, șirul numeric.
- c) *Forme de organizare:* Frontal, individual.

Desfășurarea activității:

Pentru început se reactualizează conținutul poveștii până în momentul în care Alba ca Zăpada ajunge în pădure la casa piticilor printr-o prezentare Power Point. Apoi se prezintă următoarea situație:

- ☞ un slide pe care sunt reprezentate o mulțime de animale din poiana unde se afla casa piticilor în număr de 6.
- ☞ Se prezintă o altă mulțime de 6 pitici, care se compară cu mulțimea anterior formată.
- ☞ Se constată egalitatea celor două mulțimi, după care se mai adaugă încă un pitic la a doua mulțime.
- ☞ Se explică modalitatea de formare a noii mulțimi (la cei 6 pitici mai adăugăm încă unul și obținem 7 pitici).
- ☞ Se vorbește copiilor că pentru mulțimea de 7 pitici este caracteristic un număr, șapte.
- ☞ Se prezintă cifra 7.

- ✍ Se formează și alte mulțimi în număr de 7 cu elemente din povestea abordată: 7 căciuli, 7 unelte, 7 animale din pădure, 7 păsărele, ș.a. cu ajutorul materialului distributiv.
- ✍ Se realizează numărarea în șir crescător/ descrescător până la 7.

Modelarea 2

Tema zilei: Capra cu 3 iezi

Unități de competență:

- 2.1.** Distingerea aspectului cardinal și ordinal al numerelor naturale 0-10.
- 2.2.** Identificarea și scrierea numerelor naturale 0-10.

Obiective operaționale:

- O1 – să numere în șir crescător/ descrescător în limita 1-3;
- O2 – să identifice numărul 3 din mulțimea de numere propuse;
- O3 – să formeze mulțimi de 3 obiecte din mijloacele propuse.

Strategii didactice:

- a) *Metode didactice:* lectura după imagini, conversația euristică, exercițiul, observația.
- b) *Mijloace de învățământ:* imagini ce reflectă secvențe din poveste, imagini din casa caprei, șirul numeric, cifre.
- c) *Forme de organizare:* Frontal, individual.

Desfășurarea activității:

Pentru introducerea în conținut se reactualizează povestea în baza lecturii după imagini. După aceea se consolidează numerele învățate anterior prin prezentarea imaginii unei capre, la care se acroșează numărul 1, apoi imaginea cu doi iezi – la care se atribuie numărul 2. În continuare se prezintă o mulțime de doi iezi mari la care se adaugă un ied mic și se constată că se formează o nouă mulțime din 3 elemente: din 2 iezi mari și unu mic. Apoi, se formează mulțimi de 3 elemente: 3 merinde, 3 scaune, 3 paturi, se reprezintă cifra 3, care se plasează în șirul numeric și se numără în ordine crescătoare/ descrescătoare până la 3.

Modelarea 3

Tema zilei: Gogoșa

Unități de competență:

- 2.1.** Distingerea aspectului cardinal și ordinal al numerelor naturale 0-10.

Obiective operaționale:

- O1 – să distingă ordinea personajelor conform consecutivității prezenței lor;
O2 – să utilizeze numeralul ordinal în activitățile de joc de rol.

Strategii didactice:

- a) *Metode didactice:* jocul de rol, conversația.
b) *Mijloace de învățământ:* măști.
c) *Forme de organizare:* Frontal.

Desfășurarea activității:

Se distribuie copiilor măști cu personajele poveștii, după care vor interpreta rolurile distribuite. Pe rând, copiii vor spune replicile, fiind întrebați de educatoare: Cu cine s-a întâlnit primul gogoșa? ... al doilea ...? ...al treilea? ș.a.m.d.

Modelarea 4

Tema zilei: Ridichea

Unități de competență:

- 2.1.** Distingerea aspectului cardinal și ordinal al numerelor naturale 0-10.

Obiective operaționale:

- O1 – să determine ordinea personajelor în poveste;
O2 – să folosească numeralul ordinal în redarea poveștii.

Strategii didactice:

- a) *Metode didactice:* Stabilirea succesiunii evenimentelor, lectura după imagini, observația.
b) *Mijloace de învățământ:* imagini ce reflectă secvențe din poveste.
c) *Forme de organizare:* Frontal.

Desfășurarea activității:

Se prezintă copiilor un set de imagini cu secvențe din povestea *Ridichea*. Copiii au de ordonat imaginile conform consecutivității derulării evenimentelor în cadrul grupurilor stabilite. În urma acestei acțiuni, preșcolarii vor reda povestea utilizând în descriere numeralul ordinal. Se va pune accent pe ordinea prezenței personajelor.

Modelarea 5

Tema zilei: Foișor

Unități de competență:

2.1. Distingerea aspectului cardinal și ordinal al numerelor naturale 0-10.

2.2. Identificarea și scrierea numerelor naturale 0-10.

Obiective operaționale:

O1 – să numere în șir crescător/ descrescător în limita 1-3;

O2 – să identifice numărul 3 din mulțimea de numere propuse;

O3 – să formeze mulțimi de 3 obiecte din mijloacele propuse.

Strategii didactice:

a) *Metode didactice:* observația, conversația, exercițiul.

b) *Mijloace de învățământ:* film cu povestea Foișor, bandă cu numere, imagini cu animalele din poveste.

c) *Forme de organizare:* Frontal, individual.

Desfășurarea activității:

Se vizionează povestea Foișor. În baza filmului se va realiza un dialog cu întrebări. Întrebările vor fi formulate în așa fel încât să vizeze ordinea venirii la foișor a animalelor. Se va prezenta copiilor o bandă cu un șir de numere. În concordanță cu răspunsul dat de copii, vor fi plasate imaginile animalelor în dreptul fiecărui număr.

În acest context pot afirma că, creația literară constituie un bogat arsenal nu numai pentru formarea competențelor literar-artistică, dar și a reprezentărilor despre număr, a capacității de numărare.

Bibliografie

1. Curriculum pentru Educație Timpurie, Lyceum, Chișinău, 2019.
2. Petrovici, C., Didactica activităților matematice în grădiniță, Polirom, Iași, 2014.
3. Lupu, C., Didactica matematicii pentru învățământul preșcolar și primar, Cuba, București, 2006.
4. Neagu, M., Beraru, G., Activități matematice în grădiniță, Polirom, Iași, 1997.
5. Столяр, А.А., Формирование элементарных математических представлений у дошкольников, Просвещение, Москва, 1991.

EFICIENTIZAREA PROCESULUI DE DEZVOLTARE A MEMORIEI COPIILOR PRIN INTERMEDIUL ORELOR DE DANS

Iurie CIBRIC, lector

Summary

The article presents arguments that confirm the contribution of dance classes in the efficiency of the development of children, in particular of memory.

Numeroasele achiziții ale acestui stadiu sunt condiționate și de transformările pe care le înregistrează memoria copilului. Prima schimbare vizibilă este creșterea volumului ei. Mai ale» preșcolarii mari își însușesc foarte multe elemente de experiență personală și conținuturi de învățare. Memorarea involuntar este încă foarte amplă; tot ceea ce le suscită interesul și plăcerea este repede întipărit. Ritmicitatea și sonoritatea lui Ilustrează de asemenea memorarea la această vârstă, adesea cu neglijarea înțeleșului, și deci rămânând pe seama memoriei mecanice.

Conținutul memorării este constituit din rezultatele observațiilor directe, din ceea ce face efectiv, din dialogul cu adultul, din povești și povestiri, din cântece, din poezii etc. În mare parte, memoria de acum este una verbală, întrucât preșcolarul verbalizează tot ceea ce face și vede. Evident, nu veți putea memora conținuturi